

Nr 672

Av herr **Lothigius**, angående dispositionen av domänverkets markfond, m. m.

(Lika lydande med motion nr 567 i Första kammaren)

Höstriksdagen 1964 antog ny lag angående naturvården. Med anledning av den nya lagen finns skäl förmoda att ersättningen till markägare m. m. kommer att omfatta betydande belopp. I årets statsverksproposition föreslår jordbruksministern att för detta ändamål anvisas ett förslagsanslag på 3 milj. kr.

Det torde vara synnerligen svårt att ens approximativt beräkna vilka kostnader som tillämpningen av den nya lagen kommer att åsamka statsverket. Det förtjänar emellertid att påpekas att länsstyrelsernas uppskattning av det kommande medelsbehovet uppgår till 22 milj. kronor under budgetåret 1965/66.

Mot bakgrunden av min principiella inställning till lagstiftningen i fråga och till de väntade stora kostnaderna bör enligt min mening andra vägar för finansiering av dessa kostnader kunna ifrågakomma än vad som föreslagits i statsverkspropositionen. Sålunda synes det lämpligt att i detta sammanhang aktualisera domänverkets markfond och de stora belopp som där samlas.

Ända sedan markfonden infördes har den visat en stegring. Från ca 3 milj. år 1916 har den ökat till över 40 milj. kronor. Denna ökning, liksom fondens begränsade användningsområden, har enligt min mening medfört förhållanden som starkt kan ifrågasättas. Det kan inte längre anses föreligga samma behov som för 50 år sedan att öka statens skogsinnehav. Behovet att i en särskild fond samla stora tillgångar för detta ändamål synes därför vara helt obefogat.

Utan att det i alltför hög grad inverkar på domänverkets möjligheter att bedriva en aktiv försäljnings- och inköpspolitik synes en reduktion av fondens behållning kunna göras. De medel som härigenom ställes till förfogande synes också kunna användas till ändamål som kan bedömas vara angelägnare än en ökning av statens skogsarealer. Ett sådant ändamål är upprustningen av naturvården samt möjliggörandet för allt fler människor att söka rekreation genom vistelse i naturen. De åtgärder som planeras i detta syfte torde också som tidigare anförts komma att föra med sig ekonomiska konsekvenser för det allmänna. Enligt min mening kan ett överförande av medel

från markfonden till här berörda ändamål anses vara av ett så allmänt intresse att det motiverar en ändring i bestämmelserna om markfondens disponering.

Jag föreslår därför att de nuvarande bestämmelserna för markfondens disponering ges en sådan utformning att av markfondens behållning 2,5 milj. kronor kan överföras till domänfondens delfond för förvärv av värdefulla naturområden samt att 3 milj. kronor av markfonden överföres till en fond för ersättning till markägare.

Vidare bör riktlinjerna för markfondens fortsatta disponering göras till föremål för en skyndsam utredning i syfte att medge dels vidgade användningsområden, dels ge fonden en sådan ställning att den del av behållningen som överstiger 20 milj. kronor skall av domänverket för varje år inlevereras till statsverket. Därigenom kan också de av mig föreslagna naturvårdsfonderna successivt tillföras ökat kapital.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen måtte besluta

a) att ändra grunderna för disponering av domänverkets markfond i enlighet med vad i motionen anförts;

b) att inrätta en fond för ersättning till markägare, vilka är berättigade till ersättning enligt naturvårdslagen;

c) att avslå Kungl. Maj:ts hemställan om att till Naturvård: Ersättning till markägare m.m. för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor;

d) att av behållningen på domänverkets markfond anvisa 3 000 000 kronor till fonden för ersättning till markägare;

e) att avslå Kungl. Maj:ts hemställan om att till Markförvärv för naturvårdsändamål m.m. för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 2 500 000 kronor; samt

f) att av behållningen på domänverkets markfond anvisa 2 500 000 kronor till Markförvärv för naturvårdsändamål.

Stockholm den 27 januari 1965

Carl-Wilh. Lothigius